

Mgr. František Lukl, MPA
předseda

Mgr. Miroslav Žbánek, MPA
místopředseda

Mgr. Zdeněk Pištora
místopředseda

Mgr. Pavel Drahovzal
místopředseda

Praha, 05.11.2024

Č.j. 360/2024

Vážená paní předsedkyně,
vážení pánové předsedové,
vážený pane profesore,

obracíme se na Vás s apelem na okamžité řešení situace v území jak mezi municipalitami, tak mezi občany.

Úvodem je třeba akcentovat, že Svaz měst a obcí ČR (dále jen „Svaz“) zaregistroval v poslední době mnoho zdánlivě drobných legislativních změn, jež přímo a zásadním způsobem ovlivňují finanční situaci municipalit a jejich občanů. Investiční potenciál municipalit je tak postupně snižován. Je predikována samostatná finanční ingerence municipalit, které však neodpovídá podpora ze strany státu jako výběrčího většiny daní a poplatků. Stát důsledně dbá na hospodárné, účelné a efektivní využívání veškerých prostředků municipalitami, sám se však těmito zásadami neřídí.

S ohledem na Vaši pravomoc v oblasti legislativy si tak Svaz dovoluje upozornit na následující problematické okruhy, jež na municipality těžce dopadají:

- Digitalizace stavebního řízení (dále jen „DSŘ“):
 - Svaz opakovaně upozorňoval na naprostou nepřipravenost DSŘ, a to i těsně před jejím spuštěním, a apeloval na její odklad. Po 01.07.2024 volal po neprodleném řešení situace nefunkční DSŘ. Akcentoval neúnosnost jak pro stavebníky, tak úřady stavební správy. Nebyl vyslyšen, situace řešena nebyla, dokonce byla zlehčována. Úřadům stavební správy nebylo řečeno, jak mají konat při nefunkčnosti systémů DSŘ – municipality a úředníci úřadů stavební správy tak ve snaze nezastavit vývoj stavebnictví vykonávali stavební správu všemi možnými prostředky dle správního řádu. Stát ale nyní nechce

Svaz měst a obcí ČR

5. května 1640/65, 140 00 Praha 4, Česká republika, IČ: 63113074, DIČ: CZ 63113074

Tel.: 234 709 711, e-mail: smocr@smocr.cz

Bank. spoj.: Komerční banka,a.s, č.ú.19-9221540247/0100

[WWW.SMOCR.CZ](http://www.smocr.cz)

převzít plnou odpovědnost za své pochybení a ponechává nejen municipality, ale i jejich úředníky v nejistotě a ohrožení.

- Stát musí direktivně určit, jak bude dále postupováno, a musí napravit dosavadní chyby, které učinil, a to nikoliv právně neúčinnými proklamacemi, ale legislativně.
- Úřady stavební správy jsou nyní vystaveny dalším nákladům z důvodu využívání jiných informačních systémů pro výkon stavební správy. Úředníci těchto úřadů se vystavují možným nárokům na náhrady škody ze strany stavebníků z důvodu možného nesprávného úředního postupu – vždyť nebylo možné postupovat dle stavebního zákona. Není určeno, kdo celou záležitost včetně následné migrace dat zaplatí. Současně došlo k ponížení příspěvku na výkon přenesené působnosti ze strany státu v oblasti stavební správy o řádově 700 tisíc Kč na 1 úřad stavební správy.
- Bypass DSŘ je navržen alibisticky – jen pro ochranu státu, nikoliv úřadů stavební správy, jejich úředníků či stavebníků. Absence jasného vedení a legislativního zakotvení základních institutů nelze zhojit metodickými výklady. Úřady stavební správy jsou vystaveny nepřiměřenému tlaku.
- DSŘ vykazuje bezesporu nesoulad s archivním a spisovým řádem, což úředníky úřadů stavební správy vystavuje dalším rizikům.
- Již při diskusi o pozměňovacím návrhu, jenž je načten jako ST č. [832](#), se Svaz jednoznačně vymezil ve shora uvedeném smyslu.
- Mediální výstupy a reportáže, kdy občané jsou informováni dříve než samotné municipality včetně úřadů stavební správy, pouze dokreslují tragičnost celé situace a prohlubují už beztak tristní situaci v zásadním odvětví průmyslu.
- Celá situace graduje ke stagnaci výstavby, snižování investic a jejich odklonu a ke s tím spojeným multiplikačním dopadům vč. snížené podpory menších a středních podnikatelů navázaných na tyto investice, využívání dotačních pobídek, rozvoji území a v samotném důsledku i ke zvýšení nezaměstnanosti.
- Mediální výstupy, jež poukazují na nezákonnost DSŘ, jednoznačně vedou k tomu, že stát musí přijmout jasné řešení, zda bude pokračováno v současných státem dotovaných systémech či nikoliv a musí se se zvoleným řešením finančně vypořádat – není možné, aby státní správa byla voluntaristicky vedena bez toho, aniž by bylo stanoveno, kdo vše včetně migrace dat zaplatí.

Stát musí přijmout jednoznačné rozhodnutí, že veškeré úkony učiněné od 01.07.2024 dosud jsou v souladu se zákonem. Stát se musí postavit za úředníky úřadů stavební správy a převzít plnou odpovědnost a pro další období direktivně určit, jakým způsobem bude ve stavebních řízeních postupováno, kdo zajistí následnou migraci dat a kdo vše zaplatí.

Konkrétně je tedy do ST č. 832 nutné doplnit v § 334 odst. 2 k části § 172 stavebního zákona, aby obligatorně nevznikala povinnost podávat dokumentaci prostřednictvím Portálu stavebníka s přístupem do Evidence elektronických dokumentací, tedy bez možnosti jiné volby, a to sice s ohledem na přechodné ustanovení čl. II předmětného sněmovního tisku –

Přechodné ustanovení, jež upravuje přechodné období od 01.07.2024, kdy tento článek pokrývá soulad s dosavadními právními předpisy dle právě tohoto sněmovního tisku zpětně, avšak ze skutečností je zřejmé, že toto nebylo možno objektivně ani při vynaložení veškerého možného úsilí toho kterého stavebníka a úředníka dodržet, neboť systémy dle § 267 a následujících stavebního zákona nebyly a dosud nejsou plně funkční. Pokud tedy nebylo postupováno dle přísné dikce stavebního zákona v nefunkčních systémech DSŘ a projektová dokumentace a další listiny nebyly prostřednictvím těchto systémů podány, není poskytnuta tomuto jednání žádná právní ochrana a předložený sněmovní tisk toto v žádném ze svých ustanovení neřeší.

Současně je třeba upozornit na § 334b odst. 4 stavebního zákona navrhovaného sněmovního tisku, dle kterého ve větě druhé je určeno, že orgán územního plánování, stavební úřad a dotčený orgán zajistí, aby na žádost ministerstva mohla být data z jiného informačního systému, která vznikla při výkonu jejich působnosti v přechodném období, předána ministerstvu za účelem jejich přenosu do informačních systémů stavební správy. Toto ustanovení jednoznačně potvrzuje již výše uvedené, že nebylo možné a stále nelze v informačních systémech řádně a plně pracovat a předurčuje, že úřady stavební správy budou muset pracovat v jiných alternativních systémech poskytovaných komerčním trhem po předem neurčitelnou dobu. V této době tedy není ani zřejmé, kdo takové alternativní systémy bude platit – zda obce či stát – a ani není zřejmé, kdo následnou migraci dat do státních systémů zaplatí a zajistí. Upozorňujeme, že migrace takovýchto dat bude velice náročná (Svaz na toto upozorňoval již při projednávání návrhu nového stavebního zákona, kdy mělo dojít k celkovému přechodu na státní správu včetně příslušné spisové a archivní dokumentace), a to jak z časového, objemového, tj. kvalitativního, ale i finančního hlediska, neboť migrace bude muset probíhat v souladu se všemi právními předpisy a mj. i v souladu s archivačním a spisovým řádem.

Lze tedy uzavřít, že předložený sněmovní tisk neposkytuje žádnou ochranu započatým řízením, úředníkům, ani adresátům úkonů veřejné správy.

Proto Vás, vážené poslankyně a vážení poslanci, žádáme, aby výše uvedené bylo do předloženého sněmovního tisku č. 832 zohledněno a doplněno a nedocházelo k dalšímu navyšování nejistoty a kumulaci legislativních pochybení.

- Zdanění povinného vzdělávání úředníků – cena za vzdělávání úředníků bude dle legislativního zakotvení navýšena o DPH, což vede ke zvýšení nákladů na jejich vzdělávání v případě, že není možné, aby si poskytovatel vzdělávání učinil odpočet DPH. Upozorňujeme, že požadavky na vzdělávání úředníků úřadů územních samosprávných celků jsou direktivně určovány státem, avšak zjevně k tíži municipalit. Tento návrh nebyl se Svazem konzultován.
- Zálohování PET lahví a AL plechovek – i přes řadu výhrad mnoha připomínkových míst vč. Svazu je celý legislativní návrh protlačen až do Poslanecké sněmovny, a to aniž by

bylo vyřešeno, do jaké míry budou náklady na sběr a třídění municipalitám kompenzovány, když postupný ústup od tištěných reklamních letáků jednoznačně ukazuje, že skrze ně cesta nepovede.

- Návrh státního rozpočtu – zaznamenali jsme, že je plánováno financování nepedagogických pracovníků ze státního rozpočtu pouze pro období do 30. 08. 2025. Není nám vysvětlen další postup po tomto období, ani jakým způsobem budou hrazeny platy nepedagogických pracovníků. Dozvídáme se pouze kusé informace z médií, ze kterých vychází pouze jedna jistá skutečnost, a to že by měly municipality financovat nepedagogické pracovníky. Obce jako zřizovatelé tedy nemají žádný prostor na reakci a diskuzi s vládou a nemohou se tak připravit na nové podmínky. Jakékoliv jasné a srozumitelné informace absentují. Dlužno dodat, že dopady daňového balíčku přijatého v roce 2023 budou nejvýznamněji dopadat v samotném důsledku na municipality až v roce 2025, přičemž bylo opakovaně příslibováno navýšení krajského RUD a centrálních měst a regionů, avšak byla ze strany státu přerušena a byla tak bezvýsledná.
- Daň z hazardu – z elektronické hazardní hry státu putuje veškerý výnos. Změnu určení výnosu daně stát argumentačně podmínil tím, že její výnos bude zpět vrácen na financování preventivní činnosti k předcházení patologickým jevům, včetně podpory sportu, tj. i v rámci státem zřízených agentur typu Národní sportovní agentury. Není zřejmé, v jaké míře k tomuto přesunu vybraných finančních prostředků zpět do území dojde pro nadcházející rok. S negativními dopady hazardu se municipality potýkají dnes a denně. Fatálně ovlivňuje vývoj mládeže a postihuje i dospělou populaci. I přes to však nejsou řádně činnosti jako je sport, kultura či další zájmové činnosti ze strany státu podporovány a municipality nemohou tuto podporu nést na svých bedrech samy. Ostatně vývoj v poslední době prokázal, jak je důležité rozvíjet například činnost dobrovolných hasičů či sportovní všestrannost, kulturní znalosti a předcházení extremismu. Podpora státu je však mizivá.
- Zvýšené kofinancování budování a oprav infrastruktury ze strany municipalit – mostů, mostků, silnic nižších tříd, vodohospodářských a kanalizačních sítí a děl, digitální infrastruktury atd. – u těchto investic se municipality bez podpory státu nemohou obejít. Podpora je však opět minimální a nekonceptní, což ostatně potvrdily i letošní povodně.
- Stejně tak nedávná změna ve výzvě 31_22_045 na budování dětských skupin, konkrétně rozhodnutí o neuznatelnosti DPH jako způsobilého výdaje dále zasahuje do rozpočtů samospráv. Argumentace změny, založená na nedostatku financí ve státním rozpočtu, ukazuje na nedostatečnou finanční připravenost kroků, které vláda činí. Původní přidělené finanční prostředky byly zcela nedostačující, což se projevilo dvojnásobným přečerpáním alokace na více než 3,9 miliardy Kč při pouhých 1,7 miliardách Kč v rozpočtu. Přestože MPSV příslibilo pokrytí DPH ze státního rozpočtu, změna tohoto nastavení na poslední chvíli vede k dalšímu výraznému narušení příprav a realizace již plánovaných projektů.

Bylo by možné uvádět další a další příklady napříč všemi rezorty – neřešená dostupnost zdravotní péče (pediatři, stomatologové, kožní lékaři a další), problémy s nově zavedenými instituty v zákoníku práce, které namísto zpružnění vedou k nehybnosti, nedostatečná podpora plnění cílů v oblasti odpadového hospodářství (mj. v podobě podpory tzv. koncovky – tedy samotné recyklace) včetně plnění klimatických cílů a podpory využívání alternativních zdrojů (viz např. ST č. [656](#) a načtené pozměňovací návrhy, které vnáší další nestabilitu, finanční ohrožení a tím de facto pro municipality snižuje očekávanou atraktivitu pro zřizování OZE, neboť z uvedených pozměňovacích návrhů jednoznačně vyplývá, že dlouhodobá stabilita není v této významné prioritě dodržena), zahrnutí municipalit mezi povinné subjekty v oblasti kyberbezpečnosti, aniž by byly zajištěny odpovídající personální a finanční zdroje a další a další.

Stát plíživě a nekoncepčně snižuje investiční potenciál municipalit, který má samozřejmě dopad i na lokální ekonomiku. Dovolíme si upozornit na multiplikační efekt veškerých investic a aktivit v území - většinu investičních aktivit realizují či na nich participují místní podnikatelé menší a střední velikosti, je zajištěna zaměstnanost v území, což mj. podporuje nevybydlování některých oblastí našeho území tzv. přesuny za prací k větším aglomeracím, které jsou pak přetížené, zvyšuje to kupní sílu obyvatelstva a trh je tak v pohybu. Jakmile se tento ekonomický pohyb snižuje či se až ochromí, celá Česká republika bude ohrožena a navíc za situace, kdy není geopolitická situace příznivá.

Municipality byly a jsou pro stát stabilním partnerem a dokázaly svou sílu ukázat mj. i v době pandemie COVID-19 či v době povodní. Toto pevné partnerství je nyní, více jak kdy v historii, ohroženo – zásadní informace se municipality dozívají z médií, mnohdy je s nimi i přes média komunikováno. V souvislosti s DSR jsou doslova rukojmí státu. Je realizováno postupné finanční okleštění municipalit na úkor státu. Takto se partneři k sobě nechovají.

Svaz a jeho členové jsou v naprosto nekomfortní situaci. Občané nám dávají jednoznačné indicie o ztrátě důvěry ve stát a jeho představitele a apelují na své regionální a lokální představitele. Negativní nahlížení na fungování České republiky se pak dále odráží v celkovém nastavení společnosti, hlubšímu příklonu k extremistickým hnutím a obavám z budoucnosti, jež gradují v další okruhy problémů. A všechny tyto problémy přináší nejen vnitřní nepokoj, ale i nutnost dalších investic, kupříkladu posilování pozic obecních policí - opět na úkor finančních stránek municipalit (pozice Policie ČR jsou již oslabeny dlouhodobě a podstav policistů pochůzkářů a dalších jejích částí – vyjma „úřednické“ - je více než markantní). Dalším střípkem celé mozaiky přenášení finanční zátěže plynoucích z povinností státu zajistit profesionální veřejnou správu, která je přenášena na municipality, je například navyšování platů „centrálně“, avšak s tím, že nejsou adekvátně zvyšovány příspěvky na výkon přenesené působnosti a tím dochází ke zvýšení finanční náročnosti pro municipality.

Tomuto stavu nelze jen přihlížet, ale je třeba jednat. Proto jsme se rozhodli oslovit Vás, poslankyně a poslance, kteří byli občany této republiky zvoleni.

Stávající stav nelze protahovat, ale je třeba konat – je třeba se postavit čelem ke špatně přijatým zákonům a zmařeným investicím, je třeba nést odpovědnost a řešit problémy. Neprodleně.

S tímto apelem učiněným prostřednictvím tohoto otevřeného dopisu se na Vás obracíme a dovoluujeme si Vás zdvořile požádat o informování o tomto našem stanovisku směrem k Vaším členkám a členům, poslankyním a poslancům. Apelujeme na Vás, abyste přihlíželi ke stanoviskům nejen Svazu, ale i dalších organizací z území, ať už municipálním, profesním, zájmovým či komerčním a vyslyšeli jejich hlas při činění Vašich rozhodnutí.

Závěrem deklarujeme, že jsme připraveni poskytnout naše vysoce odborné zázemí s cílem napomoci dalšímu vývoji České republiky.

S přáním všeho dobrého

Mgr. František Lukl, MPA
předseda Svazu měst a obcí ČR

Mgr. Miroslav Žbánek, MPA, v. r.
místopředseda Svazu měst a obcí ČR

Mgr. Zdeněk Pištora, v. r.
místopředseda Svazu měst a obcí ČR

Mgr. Pavel Drahovzal, v. r.
místopředseda Svazu měst a obcí ČR

ROZDĚLOVNÍK:

➤ **Poslanecké kluby Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR:**

Poslanecký klub ANO 2011 prostřednictvím předsedkyně klubu Aleny Schillerové

Poslanecký klub Občanské demokratické strany prostřednictvím předsedy klubu Marka Bendy

Poslanecký klub České pirátské strany prostřednictvím předsedy klubu Jakuba Michálka

Poslanecký klub Svoboda a přímá demokracie prostřednictvím předsedy klubu Radima Fialy

Poslanecký klub KDU-ČSL prostřednictvím předsedy klubu Aleše Dufka

Poslanecký klub TOP 09 prostřednictvím předsedy klubu Jana Jakoba

Poslanecký klub Starostové a nezávislí prostřednictvím předsedy klubu Josefa Cogana

➤ **Nezařazený poslanec:**

Prof. Ing. Ivo Vondrák, CSc.